

Bijlagen

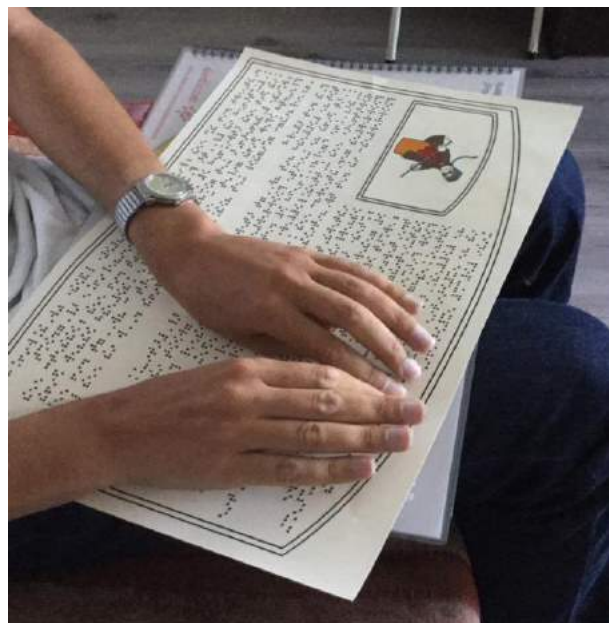
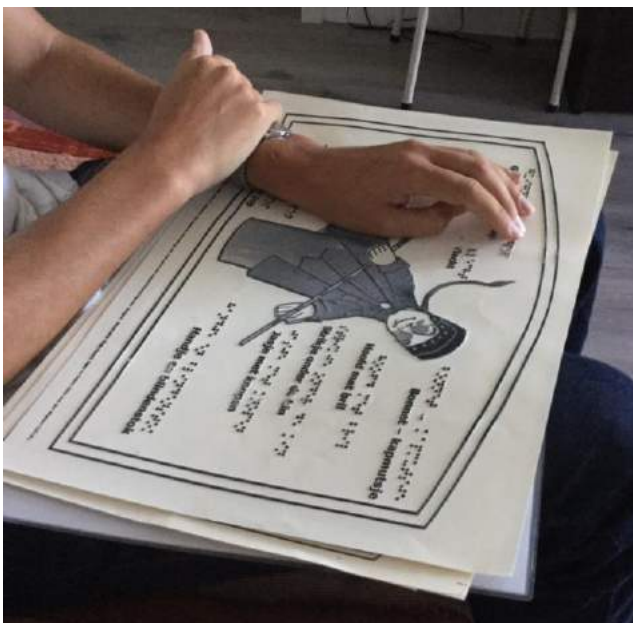
XV t/m XXXXV

Zie ook verantwoording 'Een kijkje in de poppenkast', bijlagen I t/m XIV:
<http://www.poppenspeelmuseumbibliotheek.nl/pdf/EenkijkjeverslagI.pdf>.

Bijlage XV: vooronderzoek naar bruikbaarheid van figuren, reliëftekeningen en braille

Erwin Young uit Amsterdam.

47. Semar. Wayang kulit.
48. Krokodil. Wayang kulit.
49. Jan Klaassen. Wayang kulit.
50. Reliëftekening met Guignol en verklarende Nederlandse tekst in zwartdruk en in braille van Guignol op zwelpapier.
51. Reliëftekening van Guignol en beschrijvende Nederlandse tekst in braille op zwelpapier.

Bijlage XVI: vooronderzoek naar bruikbaarheid van figuren en objecten

Jongeren/cliënten (14 – 20 jaar) van Bartiméus uit Zeist.

52. Houten poppenkastje.
53. Poppenkastbel, Jan Klaassen en mattenklopper.
54. Koning.
55. Mattenklopper.
56. Jan Klaassen en mattenklopper.
57. Diender.

Bijlage XVII: vooronderzoek naar bruikbaarheid van figuren

Jongeren/cliënten (14 – 20 jaar) van Bartiméus uit Zeist.

- 58. Ordehandhaver, wayang golek.
- 59. Kancil, wayang kulit.
- 60. Jan Klaassen, wayang kulit.
- 61. Krokodil, wayang kulit.

Bijlage XVIII: vooronderzoek naar bruikbaarheid van figuren, objecten, reliëftekeningen en braille

Jongeren/cliënten (14 – 20 jaar) van Bartiméus uit Zeist.

- 62. Brailletekst, zwartschrift en reliëftekening van Guignol.
- 63. Popkopballenbol van kunststof.
- 64. Reliëftekening van Guignol en Engelstalige brailletekst.
- 65. Ridderfiguur, Saraceen.
- 66. Ridderfiguur, Saraceen.

Bijlage XIX: sfeerbeelden activiteit 'In de kast gekeken'

67./68./69./70. Impressies 'De kus van Katrijn': tactiel audioboek en spel.

Bijlage XX: sfeerbeelden activiteit 'In de kast gekeken'
71./72. Impressies 'De kus van Katrijn': tactiel audioboek.

Bijlage XXI: sfeerbeelden activiteit 'In de kast gekeken'
73./74. Impressies 'De kus van Katrijn': tactiel audioboek.

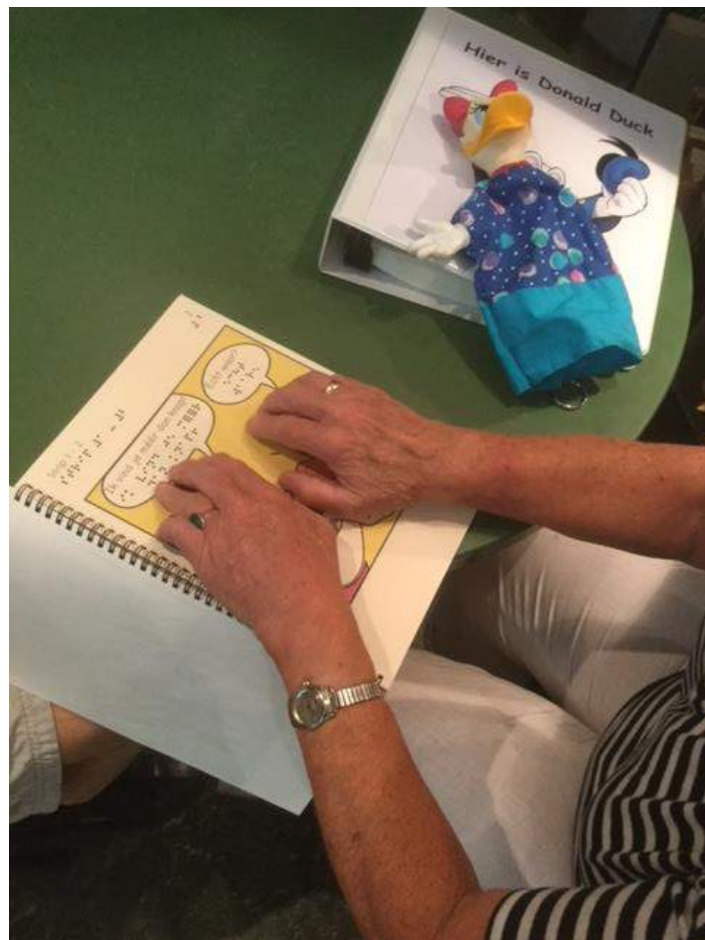
Bijlage XXII: sfeerbeelden activiteit 'In de kast gekeken'

75./76./77./78. Impressies reizende expositie en functionaliteit audiodisplay.

Bijlage XXIII: sfeerbeelden project 'In de kast gekeken'

79./80./81./82. Impressies 'Donald Duck': tactiele uitgave + handpoppen.

Bijlage XXIV: sfeerbeeld project 'In de kast gekeken'

83. Impressie 'Poppenspeltechnieken en -figuren', oud-Hollandse poppenkastscène: transparante tactiele afbeelding met brailletekst/ tactile view. Zie ook afbeelding nr. 85.

Bijlage XXV: websiteproject 'In de kast gekeken'

84a./84b. Website: <http://www.poppenspeelmuseumbibliotheek.nl/Blinden.html>.
Detail sitepagina (Nederlands) + filmpagina.

Start Nieuws Trefwoorden Bibliotheek Pamfletten Doepak Links Blind Contact

Horen, voelen, doen en ontdekken

Een tastbare ontmoeting met internationale en karakteristieke poppentheaterfiguren.
Een activiteit voor visueel beperkten: aanraken met.
Een kijkje in de poppenkast: een mini pop-upexpositie.

Engels: [versie](#) of this page.
Illustraties: [Egje Zwart](#).
Concept, realisatie en tekst: [Otto van der Mieden](#).
Gesproken teksten en geluidsfragmenten: [klik op het spreker-icoontje](#).
Film [pop-upexpositie](#).

Extra projectinformatie:
Pamflet 100a (Expositie): Een kijkje in de poppenkast. Horen, voelen, doen en ontdekken
Pamflet 100b (Beschrijving: foto van Erwin Dieff)
Doepak 269a (Welkom/Welcome: traditionele poppenkastfiguren, afbeeldingen en teksten)
Blindenscript (Flyer: teksten en afbeeldingen)
Het gezicht van Jan Klaassen ☺

Inhoudsopgave:

- 1 Logo Poppenspe(e)lmuseum
- 2a Poppentheaterfiguren
- 3a Titelpagina ☺
- 4a Onderwerpen ☺
- 5 Ransiek, China
- 6a Tableau de la troupe – Extra informatie
- 7a Vitéz László, Handpop, Hongarije ☺
- 8a Mini pop-upexpositie – Voorwerpen ☺
- 9a Guignol, Handpop, Frankrijk ☺
- 10a Beeldmerk – Verzameling
- 11a Jan Klaassen met zijn knuppel en Katrïjn met haar mattenklopper ☺
- 12a Handpoppen – De techniek ☺
- 13 Joesette gebruikt zijn stiel als poppenkast
- 14a Oud-Hollandse poppenkast – Jan Klaassen en Katrïjn ☺
- 15 Poppenkast met Jan Klaassen en Katrïjn
- 16a Welkom – Een visueel beperkte Jan Klaassen met donkere bril en een mollige baby (Nederland)
- 17 Poppenkastafereel met vijf handpoppen en een stokpop
- 18a Pulcinella – Kip, ei, baby, bezem en de Vesuvius (Napels, Italië) ☺
- 19 Pulcinella-afereel
- 20a Trek maar aan het touwtje (trekpop) – Commedia dell'arte ☺
- 21 De heer en mevrouw Polichinelle als trekpop (Frankrijk)
- 22a Wayang kulit – Heldenichten met Semar en Petruk (Indonesië) ☺
- 23 Dalang (poppenspeeler) met Semar
- 24a Turkse schimmen – Karagöz en Hacivat ☺
- 25 Karagöz en Hacivat
- 26a Stangpoppentheater – Repertoire met paladinen (Sicilië, Italië) ☺
- 27 Guappo (fischrik) en Orlando Furioso (Bazende Roeland)
- 28 Adresinformatie Poppenspe(e)lmuseum met hyperlinks

POPPENSPELMUSEUM

Start Nieuws Trefwoorden Bibliotheek Pamfletten Doepak Links Blind Contact

De kus van Katrïjn, tactiel audioboek

POPPENSPELMUSEUM

Bijlage XXVI: traditionele poppenkastscène

Illustraties en beschrijving.

85. Oud-Hollandse poppenkastscène in een lijsttoneel met handpoppen. Van links naar rechts: een roodgehoornde duivel met vooruitstekende haakneus en sik, in zijn handen heeft hij een herkenningsstok voor blinden; Katrijn – de vrouw van Jan Klaassen – met een luifelmutsje, een schortje en klompen aan haar over de poppenkastplank hangende beentjes; de Dood van Pierlala – de stokpop steekt met zijn doodskop boven de poppenkast uit; een geridderde en besnorde generaal met zijn pet over de ogen; de baby van Jan en Katrijn in de wolken met vlag en vlaggenstok en een klompen dragende, blinde Jan Klaassen met een belletje aan zijn puntmuts. Op zijn lange neus heeft hij een donkere bril. Illustratie: Elsje Zwart (2016).
86. Jan Klaassen en een blinde Katrijn op een tandem. Illustratie: Gitte Clemens (ca. 1990).

Bijlage XXVII: popkopballenbol met geloken ogen

87. Poppenkastje met tekst in braille en Heer Stuiterbal + duivelskop.
Beschrijving object van keramist Jan van Leeuwen.

Heer Stuiterbal

Centraal en belangrijk onderdeel van de expositie is een kunststof replica van een sculptuur van gebakken klei, gemaakt door keramist Jan van Leeuwen (1943-1992). De van latex en kunststof en in diverse formaten gemaakte replica van de 'popkopballenbol' maakte als 'Heer Stuiterbal'/'Herr Titschbal'/'Monsieur Ballebondante'/'Master Bouncingball' met Poppentejater Otto van der Mieden een internationale theatertournee door Europa.

Vanuit de bolvorm komt een gestileerd en kwetsbaar uitziend menselijk gelaat naar voren. De figuur heeft geen oren. Het meest opvallende zijn het enigszins pruilende lipje en de geloken ogen, waarvan niet duidelijk is of hij 'ziende blind en horende doof' is. Door de bol(len) slechts met minimale bewegingen te draaien, en deze van een wisselend en karakteristiek hoofddekseel en stem te voorzien, wordt de bolvorm als Heer Stuiterbal steeds een ander individu en krijgt hij een ander karakter.

Stuiterbal is niet alleen zoon, (groot)vader en oom, maar ook meisje, moeder en tante. Zij zorgen ervoor dat er volgens een bepaald (familie)patroon geleefd moet worden. Allen hebben de onweerstaanbare aandrang om al stuiterend en ongedwongen door het leven te gaan; er zijn echter krachten die dat proberen te verhinderen en hun dwingen om carrière te maken.

Braille

Ik ben niet blind, maar
mijn ogen zijn blind.

I'm not blind, but
my eyes are!

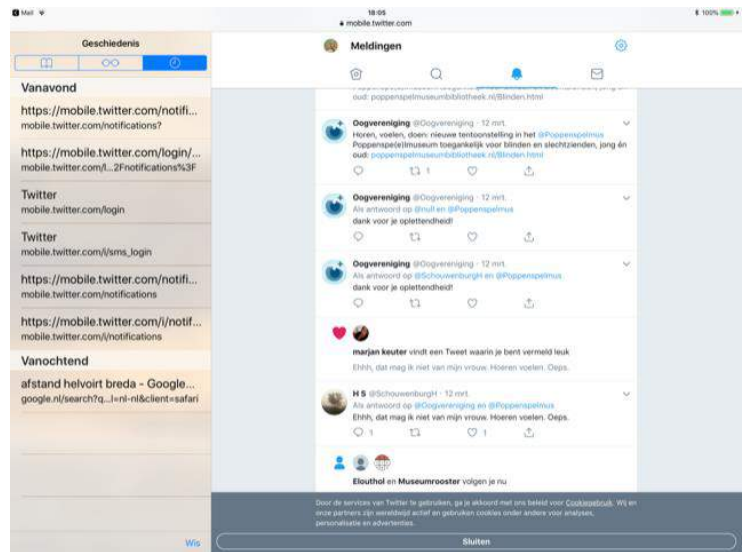
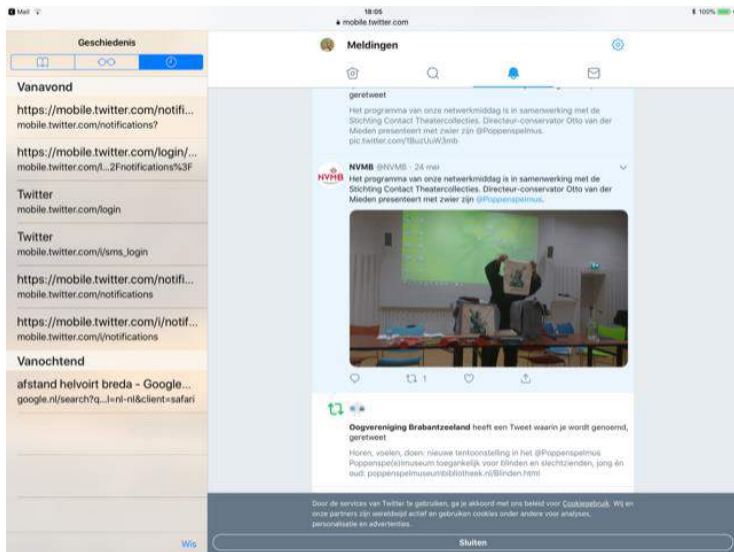
Bijlage XXVIII: cartoon

88. Spotprent van Kamagurka (Luc Zeebroek). Oorspronkelijke publicatie: NRC, december 2017. Op de plek van de ogen van de patiënt, suggereren de hechtingen een tiental braillepuntjes.

Bijlage XXIX: publiciteit

89a en 89b. Oogvereniging – Twitter en Museumtijdschrift – aankondiging.

Een kijkje in de poppenkast

Poppenspe(e)lmuseum, Vorchten

Horen, voelen, doen en ontdekken. Een reizend erfgoedproject voor jonge en oude visueel beperkten en hun ziende begeleiders.

Een tastbare en tweetalige ontmoeting met internationale poppentheaterfiguren in en buiten het Poppenspe(e)lmuseum. Een educatieve mini pop-up-expositie met objecten en poppen, reliëftekeningen, documentatie in braille, zwartschrift, combischrift (synchroonlopend braille/grootletter), gesproken tekst, film-, muziek- en geluidsfragmenten en een website.

Beeld: Poppenspe(e)lmuseum

Delen: [f](#) [t](#)

Een kijkje in de poppenkast

Poppenspe(e)lmuseum

Vorchten, Nederland

Het Poppenspe(e)lmuseum verwerft, onderzoekt, ontsluit, beheert en presenteert materieel en immaterieel erfgoed op het gebied van het poppentheater in de ruimste zin van het woord, streeft naar bundeling van informatie en archivering op het gebied van het internationale poppen-, figuren- en objecttheater en biedt belangstellenden kennis van het verleden en inzicht in het heden.

Beeld: Poppenspe(e)lmuseum

Delen: [f](#) [t](#)

Bijlage XXX: publiciteit

90. Wij zijn Heerde – aankondiging website.

ipad 17:10 100%

Alle inkomende

WILD
Op woensdagavond 15 augustus wordt op Vrieze's erfgoed in Wapenveld de film **WILD buiten vertoond!** Vanaf 19:00 uur is er een wildproeverij. De jachthoornblazers de Vijftbloazers zorgen voor een muzikale noot. De film start om 21:30 uur. Kaarten voor film en proeverij zijn [online te koop](#) en in de TIPs in Heerde, Veessen, Wapenveld en Hattem te verkrijgen.

4 augustus 2018
Rabo Veluwes
Mooiste Sport | Recreatie

8, 15, 22, 25 aug 2018
Op pad met de herder
Cultuur | Natuur

25 augustus 2018
Hessenmarkt
Muziek | Vermaak

Koffie- en thee-huis De Watermolen

Donald Duck in museum Vorchten

Copyright © 2018 Wij zijn Heerde. All rights reserved.
U hebt zich in het verleden aangemeld bij het online platform of recentelijk via de website wijzijnheerde.nl

Mail 17:11 100%

wijzijnheerde.nl

Apple De online d...in Vorchten

Home Deelnemers Zeg het voort Contact

Actueel

Aankomende plaatsen
Za 18 augustus

Kerkopenstelling Johanneskerk Heerde
Iedere zaterdag; en dinsdagmiddag van 7 juli t/m 1 september 2018
Aanvang: 13:30 uur - Dorpsstraat 31

Wild Kijken
Samen met de boswachter herten en zwijnen observeren
Aanvang: 18:30 uur - Nieuwe Zuidweg, Heerde

Openstelling Erve IJzerman
Zuivelmuseum Erve IJzerman aan de Kanaaldijk 63 in Wapenveld is elke zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur geopend.
Aanvang: 10:00 uur -

Donald Duck en zijn vrienden in Vorchten

Donald Duck, Katrien Duck, Dagobert Duck, Goofy, Mickey Mouse en nog heel veel meer figuren uit de Donald Duck-strips zijn nu ook voor visueel beperkten in het Poppenspe(e)lmuseum te bewonderen.

Bewoners van Duckstad: pop-upexpositie
In het museum in Vorchten kunnen blinde en slechtziende kinderen en volwassenen en reguliere museumbezoekers in een bijzondere mini-pop-upexpositie enkele bewoners van Duckstad aantreffen. In de tentoonstelling wordt de unieke uitgave "Hier is Donald Duck" met brailleteksten en plaatjes getoond. Ook zijn er enkele speelgoedhandpoppen uit het midden van de vorige eeuw aanwezig. Voor blinde museumbezoekers is er een tactiel portret van Donald op zwelppapier, voor slechtzienden en anderen een kleurplaat.

Buitenvoorstelling film WILD uitverkocht

De film WILD in Wapenvelds amfiteater op 15 augustus is uitverkocht.

Rommelmarkt VEG Heerde

Op zaterdag 8 september zal de jaarlijkse goede doelen rommelmarkt

Mail 17:11 100%

wijzijnheerde.nl

Home Deelnemers Zeg het voort Contact

Wij zijn Heerde
19:00 uur - Nieuwe Zuidweg, Heerde

Openstelling Erve IJzerman
Zuivelmuseum Erve IJzerman aan de Kanaaldijk 63 in Wapenveld is elke zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur geopend.
Aanvang: 10:00 uur -

Ringsteken in centrum Heerde
Menvereniging Wapenvelds Gerij houdt zaterdag 18 augustus vanaf 16.00 uur weer het populaire ringsteken met paard en wagen in het centrum v
Aanvang: 16:00 uur -

Kofferbak verkoop
Kofferbak verkoop
Aanvang: 11:00 uur - Koerbergseweg 4/1

Zo 19 augustus

Kerk en MFC in Vorchten zondag geopend
In de maanden juli en augustus is de kerk in Vorchten geopend. In het naast gelegen Multifunctioneel Centrum (MFC) De Verbinding is de mogelijkheid om op het terras of binnen een kop koffie, thee of fris te drinken.
Aanvang: 12:00 uur - Kerkweg 19,

Bewoners van Duckstad: pop-upexpositie
In het museum in Vorchten kunnen blinde en slechtziende kinderen en volwassenen en reguliere museumbezoekers in een bijzondere mini-pop-upexpositie enkele bewoners van Duckstad aantreffen. In de tentoonstelling wordt de unieke uitgave "Hier is Donald Duck" met brailleteksten en plaatjes getoond. Ook zijn er enkele speelgoedhandpoppen uit het midden van de vorige eeuw aanwezig. Voor blinde museumbezoekers is er een tactiel portret van Donald op zwelppapier, voor slechtzienden en anderen een kleurplaat.

Thema-expositie voor blinden en slechtzienden en hun ziende begeleiders
Hoe 'voelt' een foto van Erwin Olaf? Ruig aan de randen, maar met een zacht-soepele krul die aan weerszijden een soort ronding maakt. Als je niet kunt zien, kun je met je vingers de omlijning van een narrenkap volgen, met aan beide uiteinden een opgehoogd glad belletje. Het is een zogenoemde 'tactiele' weergave in reliëf van een nar uit de serie 'Blacks' (1990) van de bekende fotograaf Erwin Olaf. En dit is nog maar één van het grote aantal items van het project 'Een kijkje in de poppenkast. Horen, voelen, doen en ontdekken', dat deel uitmaakt van de mini-pop-uptentoonstelling die het Poppenspe(e)lmuseum heeft gemaakt voor visueel beperkten en hun ziende begeleiders. Een educatieve tentoonstelling met poppen, relieftekeningen, artefacten, documentatie in braille, zwartschrift en in combischrift (synchroonlopend braille/grootletter), multi-media met gesproken tekst, film, muziek en geluidsfragmenten, een poppenspelletje, een tactiel audioboek en een website.

Poppenspe(e)lmuseum: openingstijden
Het museum is geopend op woensdag, zaterdag en zondag van 12.00 tot 17.00 uur. Reserveren is aanbevolen! Voor groepsbezoek kan van de openingstijden en -tijden worden afgeweken.
Entree: tarieven

Kommermarkt VEG Heerde

Op zaterdag 8 september zal de jaarlijkse goede doelen rommelmarkt van de Vrije Evangelische Gemeente in Heerde worden gehouden, als onderdeel van het hartweekend.

Wandelen met de schaapsherder

Deze zomer kan iedereen een paar uur met de schaapskudde Epe-Heerde en herder op pad: drie maal 's middags en drie maal bij het krieven van de dag. De deelnemers kunnen ervaren hoe het is om met een gescheperde kudde er op uit

Mail 17:11 100%

wijzijnheerde.nl

Home Deelnemers Zeg het voort Contact

Wij zijn Heerde
centrum v
Aanvang: 16:00 uur -

Kofferbak verkoop
Kofferbak verkoop
Aanvang: 11:00 uur - Koerbergseweg 4/1

Zo 19 augustus

Kerk en MFC in Vorchten zondag geopend
In de maanden juli en augustus is de kerk in Vorchten geopend. In het naast gelegen Multifunctioneel Centrum (MFC) De Verbinding is de mogelijkheid om op het terras of binnen een kop koffie, thee of fris te drinken.
Aanvang: 12:00 uur - Kerkweg 19, Vorchten

IVN Excursie Randerklippen
Wandeling onder leiding van IVN-natuurrijdsen.
Aanvang: 14:00 uur - Dellenweg 115, Epe

Ma 20 augustus

Buikschuifbaan voor kids
De Buikschuifbaan ligt tijdens de eerste en de laatste week van de zomervakantie op de van Meursweide.
Aanvang: 10:00 uur - van Meursweide,

Wandelen met de schaapsherder

Deze zomer kan iedereen een paar uur met de schaapskudde Epe-Heerde en herder op pad: drie maal 's middags en drie maal bij het krieven van de dag. De deelnemers kunnen ervaren hoe het is om met een gescheperde kudde er op uit te gaan.

Shalom en Wij zijn Heerde herteneken overeenkomst

Op donderdag 2 augustus hebben Boekwinkel Shalom in Wapenveld en de stichting "Wij zijn Heerde" een

Bijlage XXXI: publiciteit
91a. De Stentor – krantenartikel.

iPad 13:57 100%

Gereed 001_NVV1QU_20171006_WST02_00_orig.pdf

▼ vrijdag 5 oktober 2017 destentor.nl e-mail: ep@destentor.nl / noordveluwe@destentor.nl

ds DE STENTOR **Veluwe**

Sfeer is nog gespannen na overval in Vaassen

Een overval in Vaassen, dat voelt raar. „De dorpjes komen ook aan de beurt. Vooral als ze dicht bij de snelweg liggen.“ **regio 5**

Jong wielertalent meldt zich voor WK baan in Apeldoorn

Topwielrenners en beginners drukten gisteren in de Hoofdstraat in Apeldoorn hun neuzen aan het venster. **regio 8**

Overal afblijven? Nee, in het Poppenspeelmuseum van Otto van der Mieden in Vorchten moet je juist alles voelen! **regio 7**

Kijken én voelen in Otto's museum

RSG Noord Oost Veluwe 'grootverbruiker'

Epe knapt scholen voor miljoenen op

Epe zet bijna zeven miljoen euro opzij om schoolgebouwen in de gemeente op te knaliferen zodat ze weer jaren meekunnen.

Ton van der Schouw
Epe

Dat blijkt uit de begroting voor 2018. Het leeuwendeel van het geld – 4,7 miljoen – is voor de vreedende RSG Noord Oost Veluwe die een grote investering doet in de schoolgebouwen. „We je kwantiteit aan het onderwijs geven, dan zal je er ook voor moeten zorgen dat de gebouwen voldoen aan de eisen van deze tijd.“

De wethouder noemde het de hoogste tijd voor aanpak van bijvoorbeeld RSG Noord Oost Veluwe die nu ruim dertig jaar behoorlijk gedateerd is. „Niet wachten tot de boel bij wijze van spreken instort en er veel duurdere nieuwbouw moet komen, maar nu investeren voor de school van de grondig verbouwd. Toch is er voor de christelijke basisschool 775.000 euro gereserveerd omdat de school volgens Visser momenteel 'groot als kool'. Het aantal leerlingen ging er in korte tijd van 50 naar 75.“

Speciaal
De Van der Nijlenschool die in Epe speciaal onderwijs aanbiedt, is ook gebouwd voor twaalfhonderd leerlingen. Met het huidige aantal van 54 kinderen en de daarop gebouwd... rijkheids... van... de

Kerst in de Vesting breidt uit

ELBURG Liefhebbers van Kerst in de Vesting komen dit jaar extra aan hun trekken. De negende editie van het feest in Elburg begint op vrijdag 5 december al om 14.00 in plaats van 16.00 uur, met muziek, dans en voorstellingen in de sfeer van kerst rond 1900.

DEEN SUPERMARKTEN

Bacardi Carta Blanca of Oakheart®

op=op

1,5 liter

Bijlage XXXII: publiciteit
91b. De Stentor – krantenartikel.

vrijdag 6 oktober 2017

STAD & STREEK 7

• **Nieuwe tentoonstelling bij uitstek geschikt voor blinden**

Voelen is juist een vereiste bij expositie in Poppenspe(l)museum

Iedere bezoeker van een museum kent het wel: **kijken mag, maar aankomen niet.** Dat is straks verleden tijd bij het Poppenspe(l)museum in Vorchten.

Anton van Noorel

Vorchten

Er komt een expositie speciaal voor blinden en slechtzienden in het Poppenspe(l)museum in Vorchten. Iets in hij ermeer bezig geweest en aan ieder detail heeft hij poezen te denken. Otto van der Mieden opent heeft een expositie die speciaal voor blinden, slechtzienden, visueel beperkten en hun begeleiders is opgezet.

„Iedereen heeft me voor gek verklaard dat ik het doe. Maar ja, ik ben er bezeten van”, vertelt de inmiddels 72-jarige eigenaar.

Van der Mieden heeft al sinds 1984 een museum nabij het dorp Vorchten, vlak langs de IJssel. Er zijn honderden poppentheaterfiguren te vinden, gepropt, foto's en gebruiksvoorwerpen. In al die jaren is het eigenlijk nooit de bedoeling geweest dat de objecten ook worden aangeraakt. „It is dat moet nu juist wel”, legt Van der Mieden uit. „Mensen willen graag dingen aanraken. Daarom heb ik een project bedacht waarin mensen juist alles moeten voelen. Ik ben er vorig jaar maar meer begonnen en er nog altijd meer bezig.”

Professoren

De initiatiefnamet heeft enorm veel research gedaan voor deze expositie. „Ik ben bij professoren geweest, instituten en heb veel blinde mensen gesproken en gevraagd wat ze er van vonden. Daar ben ik meer aan de slag gegaan.”

Het resultaat is straks een com-

▲ Onder meer met teksten in braille maakt Otto van der Mieden de expositie toegankelijk voor blinden.

plete ruimte met speciale poppen en andere attributen speciaal voor blinden en slechtzienden. Poppen die gevoeld mogen worden, stoelen met brailleteksten erop en een narrenpop met allerlei grartjes uit de verschillende belevings zijn zo maar wat voorbeelden. Van der Mieden heeft aan ieder detail gedacht. Zo zijn er ook koffiemokken

met daarop brailleteksten.

Maar dat is niet het enige. Er komt bijvoorbeeld een speciale site waarop de mensen de teksten kunnen horen. En afbeeldingen van de bekende fotograaf Erwin Olaf zijn overgezet en met witte getekend. „Zo kunnen mensen precies voelen wat er op de tekening staat. Die combinatie met kunst vind ik heel mooi.”

Het wordt ook een reizende expositie. Dat wil zeggen: Van der Mieden gaat met zijn poppen en brailleteksten de boer op. „Langs verzorgingsinstellingen, bijvoorbeeld. En we gaan het ook internationaal aanbieden. Of daar vraag naar is? Ik heb gehoord dat zo iets nog niet eerder is gedaan. Het schijnt wel

bijzonder te zijn”, zegt de eigenaar van het museum beschouwen. „Mensen zijn ook in het museum welkom, maar ik kan hier geen hoedend mensen tegelijk kwijt. Vijf tot tien blinden zou mooi zijn.”

Braille

De voorbereiding op de nieuwe expositie heeft Van der Mieden veel werk bezorgd. „De expositie is niet alleen voor blinden, maar ook voor slechtzienden en hun begeleiders. Dat betekent dat alles ook voor een visuele bezoeker zichtbaar moet zijn. Naast brailleteksten heb je ook gewone teksten nodig. En braille neemt overigens veel meer ruimte in beslag”, weet Van der

Mieden inmiddels. Hij doet al het werk voor een relatief kleine doelgroep. „Maar dat maakt mij niet uit. Ik vind het pijnlijk om te doen. Daarnaast creëer ik hindoel meer begrip voor mensen die blind of slechtziend zijn en kunnen we de mensen uit leggen hoe het zit met braille.”

Wanneer de expositie precies van start gaat is nog niet bekend. Van der Mieden is nog bezig met de laatste voorbereidingen. „Op 1 januari zijn we zeker open en is het absoluut klaar”, zegt hij, terwijl hij met zijn zakdoek nog wat stof op de poppen wegveegt.

• **Waar meer info en openingstijden:** [poppenspe\(l\)museum.nl](http://poppenspe(l)museum.nl)
• **VIDEO:** stentor.nl

Op 1 januari zijn we zeker open en is de expositie absoluut klaar

– Otto van der Mieden

Bijlage XXXIII: publiciteit

92a. PBC Magazine – artikel.

Zie: <http://www.poppenspeelmuseumbibliotheek.nl/pdf/MagazinePBCF.pdf>.

iPad 14:03 97%

poppenspeelmuseumbibliotheek.nl

**Artikel uit: Magazine, winter 2017/2018.
Uitgever: Prins Bernhard Cultuurfonds.**

De net of de serie Blacks van Erwin Olaf. Collectie Poppenspe(e)lmuseum, Viretten.

NAR IN ZWAERTINTEN

Erwin Olaf: "Reis 1990, de tijd dat ik de serie 'Blacks' maakte, verlicht ik niet zo veel vrij werk. Maar Otto wilde deze foto graag hebben voor zijn museum. Hij gaf me daarnaast de opdracht hem en zijn vrouw te portretteren. Als je aan het begin van je carrière staat, heb je dergelijke steuntjes in de rug nodig. De net is mijn lieveling uit de serie, ik heb er een bijzondere band mee. Voor het eerst voelde het alsof ik kon haken met losse handen; alsof ik dit moest maken. Feitelijk was het lastig, met al die tinten zwart, maar ook goed voor mijn ontwikkeling. Daar zit de link met deze tentoonstelling; ik kan me zo voorstellen dat visueel beperken het kleine beetje wat ze kunnen zien, in verschillende zwartinten zien. Hoe dat speciale zwelppapier werkt om de afbeelding lichter te maken, moet Otto me maar eens uitleggen. In mijn toekomstige werk ga ik daar best wel iets mee doen!"

"Omdat we alle doelgroepen willen laten groeien van cultuur, ondersteunen we (deze tentoonstelling voor visueel beperkten in het Poppenspe(e)lmuseum, "Wendelien Kuis, portrettitel van Prins Bernhard Cultuurfonds, Gubbio")
Bijlage Cultuurfonds € 50000 voor twee € 20000 uit het Cultuurfonds Gubbio en € 10000 uit het Fonds van de Prins Bernhard Cultuurfonds."

19

Bijlage XXXIV: publiciteit

92b. PBC Magazine – artikel.

Zie: <http://www.poppenspeelmuseumbibliotheek.nl/pdf/MagazinePBCF.pdf>.

Een tentoonstelling speciaal voor blinden en slechtzienden. Die maakte het Poppenspe(e)lmuseum in Vorchten met de pop-uptentoonstelling ‘Een kijkje in de poppenkast’. Een ontdekkingsreis in de wereld van het poppenspel door te voelen, te ruiken en te horen. Door Alexander Hiskemuller, fotografie Erwin Olaf

Voelen is een must

— Hoe ‘voelt’ een Erwin Olaf? Ruig aan de randen, maar met een zachte soepele krul die aan weerszijden een soort ronding maakt. Het is een zogenaamde tactiele weergave in reliëf van een nar uit de serie Blacks (1990) van de bekende Nederlandse fotograaf. En dit is nog maar een van de honderd items uit de mini-pop-uptentoonstelling ‘Een kijkje in de poppenkast’ die Otto van der Mieden, directeur-curator van het Poppenspe(e)lmuseum, maakte voor visueel beperkten én – benadrukt Van der Mieden – “hun ziende begeleiders”.

Van der Mieden opent zelf de deur van zijn museum in Vorchten, in een voormalige herenboerderijwoning midden op het Gelderse platteland. Aan alle kanten kijk je uit over weilanden, achter de dijk meandert de IJssel majestueus door het landschap heen. Hier bestiert Van der Mieden sinds 1984 zijn museum, een fantastische verzameling poppen, prenten, foto’s en gebruiksvoorwerpen die je meevoert in alle verschijningsvormen van het internationale poppentheater – van Jan Klaassen tot het Javaanse wajangspel. Van der Mieden leidt ook zelf de bezoekers rond, parmantig, met zijn rondleiderspet op.

“Of het nou dagjesmensen zijn of een groep vrouwen van een netwerkclub, ze willen allemaal één ding: aan de figuren voelen. Dat mag nooit in een museum, maar hier wel.”

Pulcinella-wandelstok

De ingeboren aandring om te voelen bracht hem op het idee voor deze tentoonstelling, waarin voelen een must is, hoewel hij eigenlijk niets afwist van de wereld van visueel beperkten. Iedereen verklaarde hem daarom voor gek, maar een bijzondere Pulcinella-wandelstok hielp hem over de streep. “Het hoofd van deze karakteristieke figuur uit de commedia dell’arte – de Italiaanse stamvader van ‘onze’ Jan Klaassen – fungeert als knop om de stok aan vast te houden. Ik kom heel ver met die wandelstok, en dat figuurtje voelt goed in de hand. Blinden lopen ook met een stok, en ‘voelen’ zich hiermee een weg door de wereld.” Hij zocht contact met visueel beperkten, onder wie Christiane Berkvens, auteur van ‘Een witte stok met gps’, waarin zij het leven van een blinde vergelijkt met het afleggen van een parcours vol hindernissen. “Ik vroeg haar: ‘Wilt u mij voelen om te weten wie u voor zich heeft?’

Bijlage XXXV: publiciteit

92c. PBC Magazine – artikel.

Zie: <http://www.poppenspeelmuseumbibliotheek.nl/pdf/MagazinePBCF.pdf>.

Ik dacht dat dit de manier was waarop blinden dat deden. Toen zei ze: ‘Als je blijft niet, zeg! Ik hoor wel aan je stem wat voor iemand je bent.’”

Dat was het eerste belangrijke inzicht voor Van der Mieden: hij kon niet zomaar dingen veronderstellen. “Ik dacht dat woorden als ‘kijken’ en ‘zien’ bij blinden *not done* zouden zijn, maar in deze context krijgen ze juist een mooie lading, vonden de blinden en slechtzienden die ik ontmoette. Daarom is de titel van de tentoonstelling ook expliciet ‘Een kijkje in de poppenkast’ geworden.” Hij realiseerde zich ook dat de tentoonstelling, behalve dingen om te voelen, auditieve elementen zou moeten bevatten. Een Javaanse platte wajang-kulitfiguur bijvoorbeeld, gemaakt van knisperend rijststro, en de mattenklopper van Katrijn die zingt als je ermee door de lucht zwiept. Behalve de tast en het gehoor wordt ook de neus op scherp gezet, met als pronkstuk een speciaal gemaakt narrenkostuum, compleet uitgerust met een bult op de

in detail moet worden uitgelegd, onder meer in begeleidende brailleteksten. “Ik liet iemand een handpop voelen van een koningsfiguur. Toen vroeg zij: ‘Wat zijn die rare punten op zijn hoofd?’ Ze was blind geboren en wist niet wat een kroon was. Ik moest dat uitleggen, voordat ik verder kon gaan met mijn verhaal.” Maar daarin moest Van der Mieden ook weer niet doorslaan. Zo liet hij reliëftekeningen maken, volgens een procedé met papier dat kan zwellen, hetzelfde papier waar Erwin Olafs nar op is overgezet. “Ik liet een blinde een prototype voelen, maar die kon er aanvankelijk niets mee. Sterker, hij stelde dat het ‘typisch weer zoiets was wat ziende mensen bedenken voor visueel beperkten’. Helemaal mis dus. Hij zei: ‘Otto, je moet je realiseren dat ik niet blind ben, maar dat mijn ogen blind zijn.’ Met andere woorden: ik kan niet zien, maar ik ben niet gek. Wat hij zei, heb ik als motto voor de tentoonstelling gebruikt – vanzelfsprekend ook in brailleschrift.” –

De kraag van het narrenkostuum bevat geuren zoals die van kaneel, rozenblaadjes en kruidnagel

rug en een geprononceerde buik. De punten aan de kraag bevatten geuren zoals die van kaneel, rozenblaadjes en kruidnagel. Het pak is gemaakt van verschillende stoffen met allerlei structuren. Zo wordt de visueel beperkte op alle mogelijke manieren geprikkeld om zich een beeld van de figuur te vormen. “Maar”, zegt Van der Mieden, “het kostuum is uitgevoerd in alle mogelijke witte kleurvarianten, wat ook voor zienden meer dan bijzonder is.”

Essentie van alles

Het is de bedoeling dat Van der Mieden met het project tevens blindenverenigingen en verzorgingshuizen bezoekt, vandaar de term pop-up die hij aan de naam van de tentoonstelling heeft toegevoegd. Het doel is visueel beperkten mee te voeren langs de geschiedenis en alle mogelijke vormen van het poppentheater. Of hij daarin slaagt, heeft hij uitvoerig getest tijdens bijeenkomsten van blindenverenigingen. Zo kwam hij erachter dat alles tot

Het narrenpak gemaakt door Birgit Tomesen. Collectie Poppenspe(e)lmuseum, Vorchten.

MEER INFORMATIE

De pop-uptentoonstelling ‘Een kijkje in de poppenkast, horen, voelen, zien, doen en ontdekken’ toert vanaf eind 2017 t/m eind 2019 langs centra voor visueel beperkten, verzorgingshuizen en andere locaties en is ook in het Vorchter museum te bewonderen. Kijk voor meer informatie op poppenspeelmuseumbibliotheek.nl/blinden.html

Bijlage XXXVI: publiciteit

93. Vrolijk Pasen – Facebookpagina.

Braille

Welkom

Welcome

w e l k o m ⠠ ⠠ ⠠ ⠠ ⠠ ⠠
w e l c o m e ⠠ ⠠ ⠠ ⠠ ⠠ ⠠ ⠠ ⠠

Otto van der Mieden

27 maart · 🌐

Happy Easter

With Easter on the door, we wish you a Happy Easter and lots of fun on our new exhibition for the blind and partially-sighted.

Under the slogan 'Touching is a must', I am pleased to inform you about an educational puppet theatre heritage project in a museum setting for the visually impaired and their sighted companions. We hope to welcome and meet many visitors of all ages. Kind regards, Otto van der Mieden [Director-Curator]

See also: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/Doepak274e.pdf> [Pulcinella met eieren/with eggs].

Bijlage XXXVII: audio

94. De kus van Katrijn/De tút fan Katryntsje/Katrijn's kiss – dvd: tekst en spel.

Bijlage XXXVIII: poppenspeluitvoering

95. De kus van Katrijn/De tút fan Katryntsje/Katrijn's kiss. Theaterkostuum en rode hoed, rood overhemd met 'kusknopen' en een sjaal dragende Poppenspe(e)lmuseumdirecteur, conservator en poppenspeler Otto van der Mieden met poppenkast, bel en kus.

Stangpoppen/tafeltheaterfiguren: geheel links de Napolitaan Pulcinella met halfmasker en bezem. Rechts van hem de oud-Hollandse Jan Klaassen met zijn knuppel, bolle buik en gebochelde rug. Op diens hoofd zit een rode puntmuts met een belletje. Zijn naar hem kijkende vrouw Katrijn heeft een matenklopper tussen haar handjes. Ze draagt een schortje. Op haar hoofd heeft ze een naar lavendel ruikend luifelmutsje. De Franse Guignol uit Lyon draagt een bonnet – kapmutsje – op zijn hoofd, een strikje onder de kin, veters in zijn handen en heeft zijn haar in een lange vlecht. Op de voorgrond: 30 zitkussens in de vorm van een rode mond.

Bijlage XXXIX: in poppeteater-sjoch-fiel-rûk-lês-en-harkboek

96./97. Pagina's uit voelbaar audioboek 'De tút fan Katryntsje'. De witte en blauwe kleuren van de omkadering refereren naar de kleuren van de Friese vlag.

- Katrijn met een naar lavendel geurend luifelmutsje en een versje in combischrift.
- Traditionele poppenkastscène van Pulcinella met puntmuts, halfmasker en bezem.

Bijlage XXXX: in poppeteater-sjoch-fiel-rûk-lês-en-harkboek

- 98./99. Pagina's uit voelbaar audioboek 'De tút fan Katryntsje'. Binnen het zachte kader van de tekstballonnen is de tekst te 'lezen' in combischrift.
- De Franse Guignol met lange vlecht, een strikje onder zijn kin en een bonnet (kapmutsje) op zijn hoofd.
 - Katrijn met een naar lavendel geurend luifelmutsje en de kus.

Bijlage XXXXI: een poppentheater-kijk-voel-ruik-lees-en-luisterboek

100. Pagina uit tactiel audioboek 'De kus van Katrijn'.

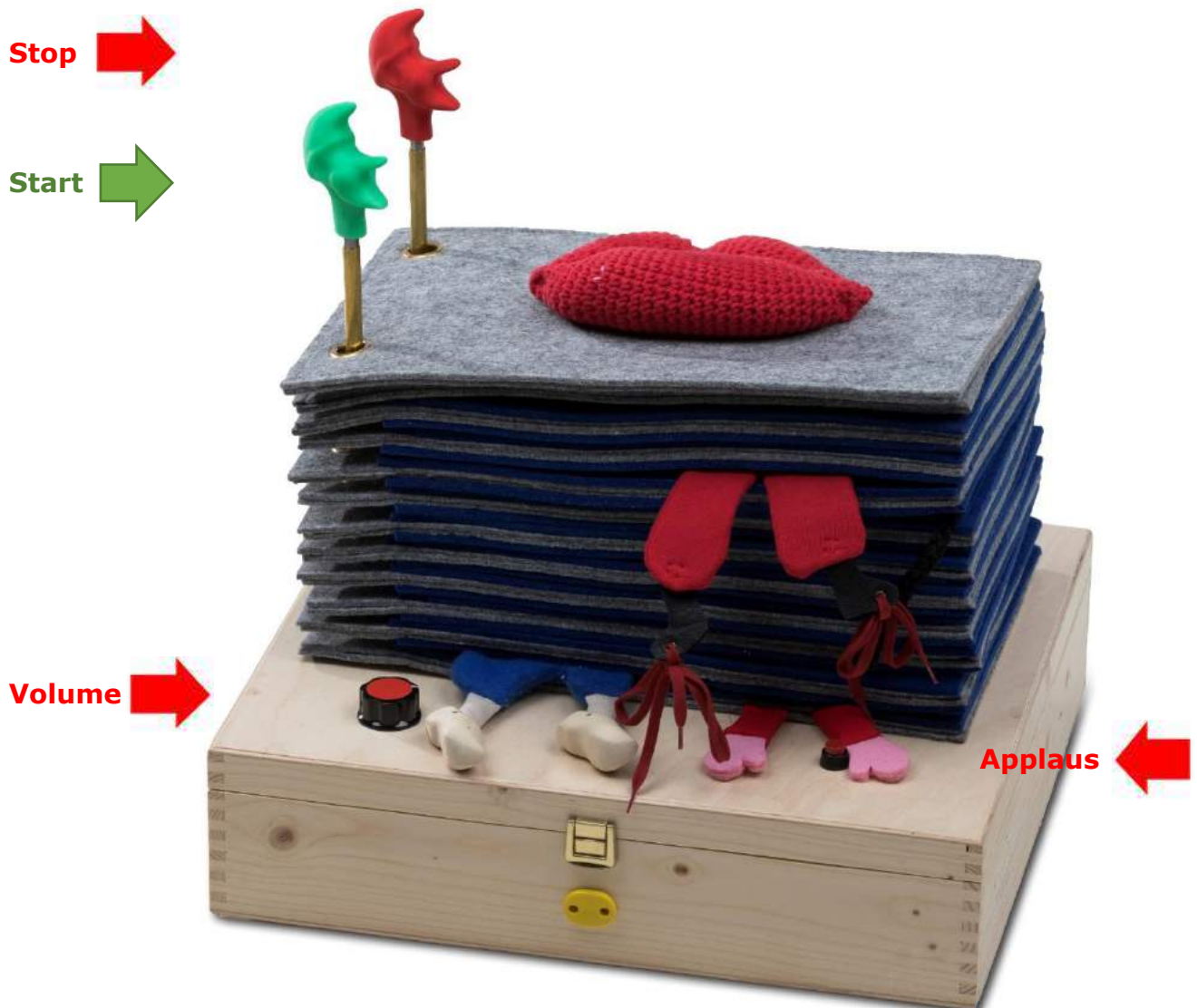
- Jan Klaassen met bult, puntmuts met belletje, broek met knopen en houten klompen. Zijn vrouw Katrijn draagt een schortje. Zij heeft op haar hoofd een naar lavendel geurend luifelmutsje. Zij heeft haar haar in een knot.
- De twee hangende handjes behoren bij de applausknop.

Bijlage XXXXII: een poppentheater-kijk-voel-ruik-lees-en-luisterboek

101. 'De kus van Katrijn', een tactiel audioboek met internationale en traditionele poppenkastscènes. De vilten pagina's zijn uitneembaar en bevatten aan beide kanten een afbeelding. Deze is gemaakt van diverse stofstructuren en materialen. De met wol omkaderde tekstballonnen zijn in combischrift (transparante brailletekst met synchroonlopend zwartschrift/drukletter op biotoppapier).

De start- en stopknop zijn uitschuifbaar. Ze hebben de karakteristieke kop van de oud-Hollandse Jan Klaassen.

Bijlage XXXXIII: voeltas

102./103. Poppenkastdesign-tas-en-rugzak van vilt. Inhoud: diverse uitneembare en kleurrijke etuis voorzien van een voelbaar reliëfteken.

Bijlage XXXXIV: servies

104./105. Poppenkast-thee-en-koffiestel. Op één beker is de naam van de oud-Hollandse Jan Klaassen in braille aangebracht. Twee andere zijn voorzien van een voelbaar zijaanzicht van zijn karakteristieke hoofd. Het servies is gemaakt van steengoed en porselein.

Bijlage XXXXV: met dank aan

106. Bijdragen, donaties, financiële en facilitaire ondersteuning, fondsen, organisaties en instellingen:

Johan Georg Godlieb Bosch en Anna uyt den Bogaardstichting, Meidersma Sybenga Stichting en ...

TRESOAR

Familiefonds Hurgronje

Stichting
De Kattendijke / Drucker

Stichting IJsselbosch
Foundation

STICHTING
UTOPA

Mede mogelijk gemaakt door

Dr. C.J. Vaillantfonds
Goede Doelen Fonds van de Landelijke Vereniging van Crematoria

René H. van Bokkum Fonds

Vrienden van het Poppenspe(e)lmuseum
Friends of the Dutch Puppetry Museum

Ars Donandi + Russell-ter Brugge fonds
katholieke stichting voor
blinden & slechtzienden

FONDS
SLUYTERMAN VAN LOO
OUDERENPROJECTEN

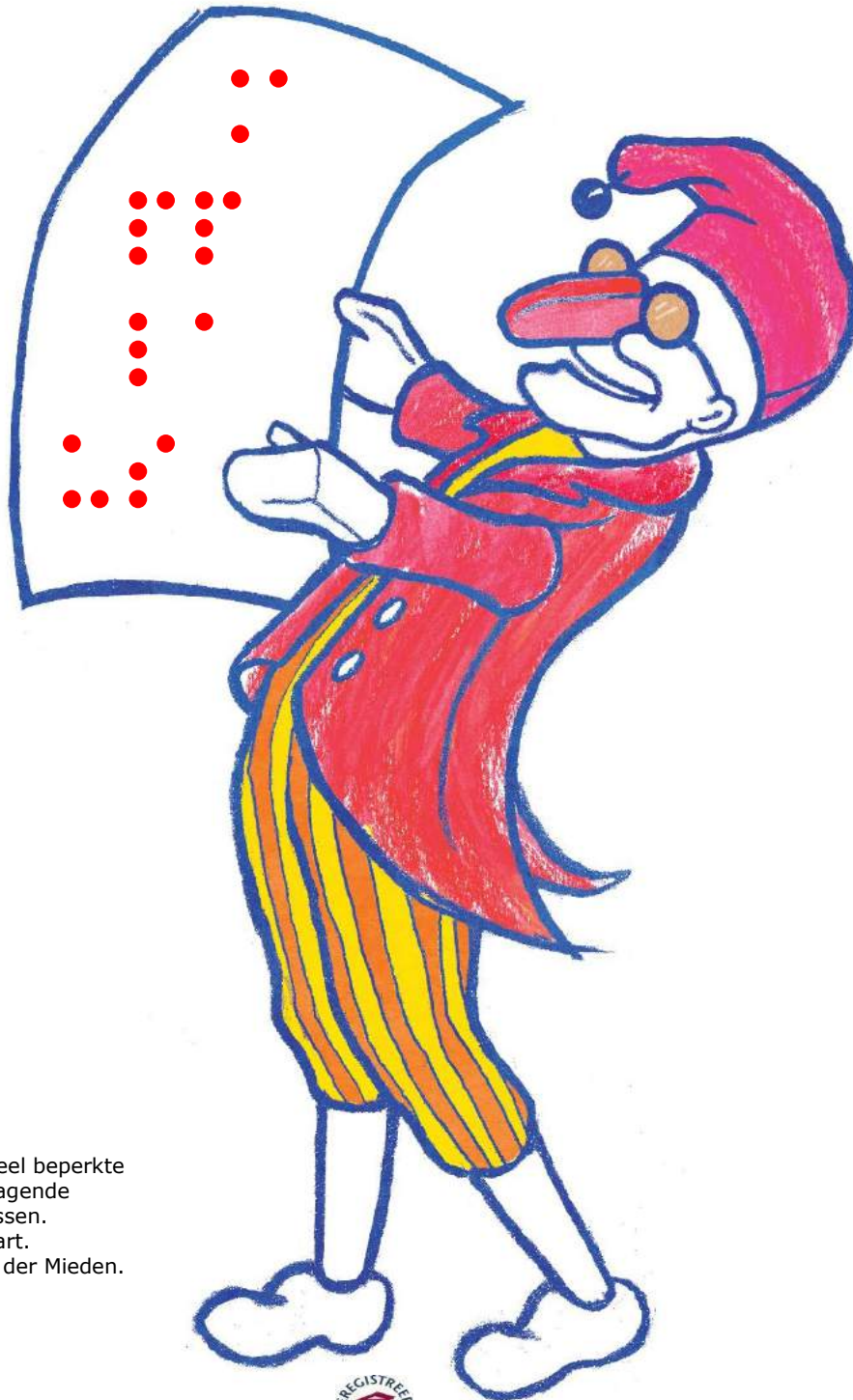

Abbeelding: visueel beperkte en brildragende Jan Klaassen. Illustratie: Elsje Zwart.

Bijlage XXXXV: adhesiebetuiging door een visueel beperkte Jan Klaassen
 107. Applaus! Braille en zwart-grootschrift.

⠠ ⠞ ⠠ ⠞ ⠠ ⠞ ⠠ ⠞ ⠠ ⠞

A p p l a u s !

**A
p
p
l
a
u
s**

Afbeelding: een visueel beperkte en brildragende Jan Klaassen.
 Illustratie: Elsje Zwart.
 Concept: Otto van der Mieden.